

Centrum Strom života Puškino, 13. 5. 2019

G. P. Grabovoj

O prostoru a času prostými slovy

Podívejme se, co se říká o prostoru v listu apoštola Pavla Efezským (III, 17-18):

„ ...abyste zakořenění a zakotvení v lásce mohli spolu se všemi bratřími pochopit, co je skutečná šířka a délka, výška i hloubka.“

Jsou zde vyjmenovány čtyři rozměry prostoru. To znamená, že výsledkem určité práce, za určitých podmínek, a především podle slov apoštola Pavla, za podmínky zakořenění a zakotvení v lásce dokáže člověk začít vnímat čtyři rozměry prostoru. Co se stane díky změně stavu vědomí, dodávám já. Ve skutečnosti může člověk se změnou stavu vědomí začít vnímat prostory s jakýmkoli množstvím rozměrů.

A co v praxi znamená možnost mít schopnost vnímat čtyři prostorové rozměry? Pro objasnění situace použijeme známý názorný příklad. Představme si přímku. Jestliže na této přímce označíme jakýkoli bod, ten bod rozdělí přímku na dvě části. Jestliže teď ten bod budeme hodnotit jako bariéru, potom rozděluje přímku na dvě části a kvůli ní nebudou z bodů jedné poloviny vidět body druhé poloviny (stejně jako u vás v bytě není vidět, co se nachází za stěnou). Ale přímku z matematického hlediska je možné hodnotit jako jednorozměrný prostor. Jestliže můžeme vstoupit do prostoru o dvou rozměrech, to znamená do roviny, tehdy dokážeme spatřit naši přímku zboku, a proto dokážeme uvidět obě poloviny přímky současně.

Nyní si prohlédneme jakoukoli rovinu, například povrch stolu. Na této rovině vytvoříme kruh. Tento kruh dělí celou rovinu na dvě části: Odděluje to, co se nachází uvnitř kruhu, od toho, co se nachází vně kruhu. Ale jestliže vystoupíme do prostoru o třech rozměrech, to znamená, že se v daném případě pozvedneme nad stůl, můžeme se podívat na povrch stolu shora a spatřit současně to, co se nachází uvnitř kruhu, i to, co se nachází mimo něj.

Nakonec jsme přistoupili k případu trojrozměrného prostoru. Vezměme si sféru. Dělí veškerý prostor na dvě části, na to, co se nachází uvnitř sféry, a na to, co se nachází zvenčí. Ale jestliže jste získali schopnost vnímat čtyři rozměry prostoru, dokážete současně uvidět to, co se nachází uvnitř sféry, i to, co se nachází zvenčí. Dokážete současně uvidět to, co se nachází, dejme tomu, uvnitř domu i mimo něj.

Vrátíme se k příkladu s povrchem stolu. V našem případě s kruhem na rovině můžete vzít s vnitřní části nějaký předmět, například minci, a přenést jej vzduchem do vnější části. Přitom nepřetnete kružnici, to znamená hranici, která rozděluje dvě části roviny. Dokážete přemístit předmět z vnitřní oblasti dvourozměrného prostoru do vnějšího prostoru, aniž byste přešli hranici, protože použijete výstup do trojrozměrného prostoru, to znamená do prostoru s větším počtem rozměrů.

V trojrozměrném světě můžete analogicky projít z jedné místnosti do druhé, aniž byste použili dveře, ale jako byste prošli skrze stěnu, ale ve skutečnosti byste použili čtvrtý rozměr. Pro obyvatele pokojů to bude zázrak a oni například mohou okamžitě začít telefonovat do redakce nějakého časopisu, aby oznámili naprosto neuvěřitelnou událost.

Probrali jsme problém prostoru. Nyní si poslechneme, co se o čase říká ve Zjevení svatého Jana (X, 6): „A přísahal ... že času již nebude.“

Když spojíme jeho prohlášení o čase s prohlášením apoštola Pavla o prostoru, vidíme, že vždy existovalo chápání toho, že vnímání světa přes prisma trojrozměrného prostoru a času je omezené a že toto omezené vnímání světa souvisí s úrovní stavu vědomí, které člověk má v dané etapě svého vývoje.

Takový stav věcí je možné změnit. Dva uvedené výroky vzaté z klasického textu hovoří o možnosti výstupu za rámec běžného vnímání. Zákony přírody s pojmy trojrozměrného prostoru a času, které tvoří jejich základ, jsou ve skutečnosti pouze povrchním popisem tohoto světa. Ve skutečnosti existuje hlubší, fundamentálnější souvislost světových struktur, díky níž mohou být změny v tomto světě vyvolávány prostě svérázným volným aktem.